

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXII.

V Celovcu, 10. septembra 1903.

Štev. 37.

Vrhunec drznosti.

Jezikovno vprašanje pri javnih uradih, zlasti pri sodiščih, je s prihodom odvetnika g. dr. Brejca na mah zopet stopilo v ospredje našega narodnega boja. G. dr. Brejc se je postavil na samoobsebi razumljivo stališče, da slovenske stranke pri onih uradih, ki so tudi za Slovence namenjeni, zastopa seveda v slovenskem jeziku. To je samo na sebi tako naravno, da se nad tem pameten človek sploh izpodtikati ne more. Izpodtikajo pa se nad doslednim in energičnim postopanjem g. dr. Brejca naši ljubeznivi hajlovcji tako, da se je bati, da si pri tem ne ubijejo svojih trdih nacionalnih butic.

Prvi je šel v boj zoper zakonite pravice našega jezika c. kr. uradnik, državnega pravdnika namestnik dr. Hoffer, torej mož, ki je po svoji službeni prisegi dolžan braniti pravico in zatirati krivico! Ta mož, plačan tudi z denarjem slovenskih žuljev, se je osmelil trditi, da Slovenec, ki slučajno zna tudi nemški, nima pravice zahtevati, da sodišče z njim obravnava v njegovem, slovenskem jeziku. In tega g. dr. Hoffer ni izpregovoril morda kot svoje privatno mnenje, temveč govoril je to v talarju c. kr. državnega pravdnika v javni razpravni dvorani! To je treba pribiti v večen spomin in treba bo za to poskrbeti, da se tudi na najkompetentnejšem mestu izve, kako nekateri uradniki umevajo svoje uradne dolžnosti. Naj ima kak uradnik zasé kakeršnokoli prepričanje, tega pa vendar ne bomo trpeli, da bi se c. kr. uradniki tako spozabljali, kakor se je primerilo namestniku državnega pravdnika celovškega.

Ta nastop c. kr. uradnika zoper slovenski jezik kaže že svoje posledice. Kamen se je sprožil, vali se v dolino, trga drugo kamenje za seboj in skoraj se hoče cel plaz usuti in pod seboj pokopati pravice našega jezika na naših sodiščih. Kaže se namreč, kakor da so se vsi nemškonacionalni celovski odvetniki zarotili zoper g. dr. Brejca, in da hočejo z enotnim, skupnim nastopanjem v kali udušiti vsak poskus slovenskega obravnavanja.

Zadnjo soboto vršil se je splošni naskok. Na okrajnem sodišču v Celovcu je kar mrgolelo črno-rdeče-žoltilih Germanov; poznavatelji razmer in oseb so takoj vedeli, da se namerava ta dan lačnemu Votanu položiti posebno prijetno žrtev na oltar. Poskrbljeno je bilo seveda tudi za to, da se velevažna ta daritev takoj sveža opiše v tukajšnjem pangermanskem glasilu „Freie Stimmen“ s tisto resnicoljubnostjo in tisto fineso, ki je samo temu nadutemu lističu lastna.

Pa kaj je vendar bilo? No, vedelo se je, da pride g. dr. Brejc dve slovenski stranki zastopati — seveda v slovenskem jeziku! Prva razprava se prične; sodni tajnik g. Kuess pozove dr. Brejca, da naj obrazloži tožbo; dr. Brejc to stori — seveda v slovenskem jeziku. Nato dobi besedo zastopnik toženca dr. Franc Luggin. Oči vseh navzočih poklicanih in nepoklicanih Tevtonov obrnejo se v svojega prvoboritelja, ki se je sedaj bobnečim glasom razkoračil najprej nad g. sodnikom, ker je na slovensko tožbo v slovenskem jeziku odredil razpravo, potem pa je razlagal svojo modrost gledé rabe slovenskega jezika na koroških sodiščih. Povedal ni nič novega; originalna je bila samo ena misel, ta namreč, da je slovensko uradovanje že raditega nedopustno, ker je znano, da celovski odvetniki ne znajo slovensko, vsled česar bi seveda v slovenskih pravnih zastopati ne mogli! Razburjenost pa je moža končno tako prevzela, da je postal oseben in žaljiv ter je s povzdignjenim glasom g. dr. Brejcu zaklical, „da onečašča sodno dvorano z narodnostnimi hujskarijami!“

G. dr. Brejc mu ni ostal odgovora dolžan. Z mirno in stvarno nobleso je odbil neosnovani napad na sodnika, ki je le svojo dolžnost storil, potem pa dokazoval upravičenost svoje zahteve, da naj se na slovenske tožbe razprava vrši v slovenskem jeziku. Eno ravnilo mora veljati; pravo ravnilo v jezikovno mešanih krajih pa je le to, da naj se razprava v obče vrši v onem

jeziku, v kojem je sestavljena tožba, in tudi sodba naj v tem jeziku izide, vendar pa naj bo tožencu dovoljeno, zagovarjati se v svojem jeziku in tudi zahtevati, da naj se njegove navedbe v njegovem jeziku zapišejo. Končno je g. dr. Brejc energično protestiral zoper nesramni žaljivi napad na svojo osebo, zahteval je protokoliranje žaljivih besedij in si pridržal raditega kolego dr. Luginu poklicati pred kazenskega sodnika in pa pred disciplinarni svet odvetniške zbornice!

Sodni tajnik g. Kuess pa je na to izjavil, da se bo dosledno držal onega postopanja, ki je drugod po slovenskih in jezikovno mešanih krajih običajno in udomačeno, da bo obravnaval v onem jeziku, v kojem je pisana tožba, da se bo v tem jeziku pisal zapisnik, in da bo v tem jeziku izšla tudi sodba; vendar pa da bo tožencu dovolil posluževati se svojega jezika in bo njegov zagovor tudi v njegovem jeziku zabeležil.

Nato se je razprava nadaljevala; dr. Brejc je govoril slovensko, dr. Luggin nemško, sodnik pa je bil tako prijazen, da je prevzel vlogo tolmača, kar pravzaprav niti njegova dolžnost ni!

Komaj je bil ta dvoboj s popolnim porazom dr. Luginu končan, pričel se je ob drugi razpravi isti ples. Mogočno in oblastno stopil je na bojišče celovski odvetnik dr. Assam in je spustil drugo poslabšano izdajo razlogov in protestov zoper slovensko uradovanje med svet. Najbolj ga je togotilo, ker je dr. Brejc slovenščino imenoval deželni jezik. Dr. Assam je z očitno žaljivim poudarkom naglašal, da je v deželi običajna le „die windische Sprache“, da pa „nova slovenščina“ tu nima pravice. No, dr. Assam ne zna niti „windisch“ niti „neuslovenisch“, on je torej o slovenščini soditi toliko zmožen in poklican, kot slepec o barvah, vendar pa se temu istemu dr. Assamu prav nič ne gabi, iz rok teh ostudnih „vindišarjev“ jemati slovenski denar! Ja, ja, pa saj na denarju se ne pozna, odkod je — kaj ne g. dr. Assam?

Vse repčenjenje pa tudi dr. Assamu ni nič pomagalo, sodnik je ostal dosleden in razprava se je vršila zopet deloma slovensko, deloma nemško.

Sedaj pa se bo in se je deloma že začela gonja. „Freie Stimmen“ taktirajo, „Dentscher Volkverein“ gode „Brummbass“, ostala nacionalna družba pa pomaga, vsak kakor vé in zna. Kaka razdvižanost se je polastila teh krogov, priča obžalovanja vredno dejstvo, da tudi sodnikova prostost tej družbi nič ne velja, če sodnik noče biti slepo orodje v njihovih rokah.

Spravili so se z vso srditostjo in oholostjo nad one sodnike, ki so slučajno prišli v položaj, gledé vporabe slovenščine izreči svoje mnenje. Prvega so obrali gospoda nadsvetnika pl. Fladung-a, ki mu pa nizkost neosnovanih napadov niti do gležnja ne seže; sedaj je na vrsti sodni tajnik g. Kuess. Oba ta dva gospoda sodnika sta storila le to, kar jima je vest in pravica narekovala, storila sta le svojo dolžnost kot pravičnega sodnika; v očeh poštenih in pravičnih ljudi sta le pridobila, zaničevanje krivičnejšev pa služi pravičnemu le v čast.

Nas pa nestrpnost naših protivnikov ne bo zadrževala na potu, ki smo ga nastopili za pravice svojega jezika — mi gremo naprej, mi gremo naprej, mi strelci!

Zveza slovenskih posojilnic v Celju.

Dné 11. avg. t. l. stopil je v veljavo zakon od 10. junija 1903, št. 133 državnega zakona, kateri določuje, da morajo zadruga, osnovane na podlagi zakona od 9. aprila 1873, št. 70 drž. zak., kakor posojilnice, kmetijske in druge zadruga, ter društva, osnovana na podlagi zakona od 26. novembra 1852, ter 1. junija 1889 in 11. junija 1894 dati pregledovati svoje poslovanje in upravo najmanj vsako drugo leto po posebnem, strokovno izobraženem revizorju.

Takega revizorja nastavi sodišče za zadruga, za društva pa namestništvo.

Ako pa obstojijo zveze zadrug in društev, ki imajo več kot 50 članov, imajo take zveze pravico si same takega revizorja, katerega potem vlada potrdi, nastaviti.

Ta zakon dal je povod, da je „Zveza slovenskih posojilnic v Celju“, katera obstoji sedaj že 20 let, spremenila svoja pravila ter jih prilagodila novim zahtevam tega zakona.

Dné 8. avgusta t. l. bil je v Celju mnogoštevilno obiskan občni zbor „Zveze slovenskih posojilnic“, pri katerem so se spremenila njena pravila tako, da morajo k isti, katera je dozdej imela za člane samo posojilnice, pristopiti tudi ostale registrovane zadruga in druga društva, osnovana na podlagi zakona od 9. aprila 1873, št. 70 državnega zakona in od 26. novembra 1852.

K „Zvezi slovenskih posojilnic“ v Celju pristopajo torej zanaprej lahko tudi kmetijske zadruga, kakor tudi druge, ki so osnovane na zadružnih načelih.

Ta sklep je velikega pomena; kajti kmetijske ter druge zadruga, kakor na primer „Rinka“, „Lastni dom“, „Diana“, „hmeljarsko skladišče“ itd., katere po prejšnjih pravilih niso mogle pristopiti k „Zvezi slovenskih posojilnic“, to sedaj lahko storé.

Še važnejši sklep storila je pa „Zveza slovenskih posojilnic v Celju“, da je v svoje namene sprejela tudi pospeševanje denarne zмене, oziroma zravnave med posameznimi člani po svoji denarni centrali.

Denarna centrala pa bode po teh pravilih „Posojilnica v Celju“, s katero sklene „Zveza slovenskih posojilnic“ posebno pogodbo, vsled katere prevzame „Posojilnica v Celju“ zavezo, dovoljevati in dajati članicam „Zveze“ kredit, ter sprejemati od njih denar na obrestovanje.

Po tem načinu bode dovoljevala in odprla „Posojilnica v Celju“ s posredovanjem „Zveze slovenskih posojilnic v Celju“ posojilnicam in drugim članom odprt kredit do določene visokosti, katera se dotičnim članom naznani.

Dotična posojilnica, katera potrebuje denar iz tega odprtega kredita, obrnila se bode, če treba, tudi brzojavno na „Posojilnico v Celju“, in bode ista njej, ako treba, tudi brzojavnim potom nakazala potreben denar v mejah odprtega kredita.

Ker je celjska posojilnica najmočnejša posojilnica na Slovenskem, je ista gotovo tudi v prvi vrsti zmožna najuspešneje delovati v tem oziru ter postreči drugim posojilnicam in zadrugam v vsakem trenutku s potrebno svoto.

Taka centrala je slovenskim posojilnicam dozdej manjkala, in so bile posojilnice večkrat lahko v velikih zadregah, ako so morale nenadoma kaké večje vloge izplačevati, pa niso imele za to dovolj gotovega denarja.

Tej neugodnosti bode sedaj konec.

„Zveza slovenskih posojilnic v Celju“ imela je že dozdej svojega revizorja.

Ker obsega več članic, kakor postava zahteva, namreč ne samo 50, ampak 112, ima pravico, da si sama nastavi svojega revizorja, katerega potem vlada potrdi.

„Zveza“ je že predložila svoja prenarejena pravila ministerstvu v odobrenje ter je obenem poslala za priznanje pravice nastaviti revizorja.

Ker, kakor čujemo, deželna in državna sodišča že sedaj pozivljajo zadruga, da naznanijo, kakšnemu načinu revidiranja se bodo podvrgle, opozarjamo slovenske posojilnice in zadruga, da, katere še niso pristopile „Zvezi“, naj to storé in potem naznanijo, da se bodo dale pregledovati po revizorju „Zveze slovenskih posojilnic v Celju“.

Dopisi.

Železna Kapla. (Vlak povozil.) Dné 26. avgusta ob 1/2.10. uri zvečer povozil je vlak, ki vozi iz Sinčevasi v Železno Kaplo, znanega žganjarja p. d. Preleznika z Obirskega, da je ostal mrtev na mestu. Vračal se je omenjenega dné nadelan

domov; med potom je vedé ali nevedé počival na železniškem tiru in zaspal. V tem pridrdra vlak, ga zagradi in do smrti razmesari. To je prva žrtev ozkotirnega „fik-fik“-vlaka. In kdo je te nesreče kriv? Žganje!! Čujte, čujte, kaj žganje dela. Ponesrečenec zapušča ženo s sedmerimi otroci. Pripetila pa se je nesreča ravno pred Kaplo, 16-7 km od Sinčevasi, kjer vodi železniški tir tik ob državni cesti. Mogoče, da ta nesrečni slučaj vendar primora slavni gradilni konsorcij železnic, da napravi ograjo na celi tej opasni črti ob cesti in vstreže tako že davni želji občinstva. Sploh pa se čudom čudimo, da se na takih opasnih krajih naših hvalisanih železnic še le tedaj poskrbi za varnost, ko se je že žrtvovalo več človeških življenj.

— (Razno.) Letoviščarji, ki so prišli iskat zdravja svojim telesom in žepom v krepilni gorski zrak romantične Železne Kaple, so začeli polagoma odhajati. Tujci ne najdejo v Kapli onega, kar iščejo — namreč poleg zdravega zraka in cenega življenja — še zadovoljujočih zabav. Za zadnje sicer skrbi deloma gledališka družba nekega Prechtel-na, ki hoče v potu svojega obraza povzdigniti zabavni značaj trga kapelskega, ali občinstvo kapelsko jim je silno nevhvaležno. Zanima se za vse prej, kakor za trud in predstave teh muzinih prijateljev, ki že več kot 14 dni točno vsaki drugi dan kažejo svojo glumaško umetnost. Bog razume te tržane — bočem reči: letoviščarje! Pa tudi občina Železna Kapla gre letoviščarjem na roko. Postavila jim je — ali pravilneje: postavlja novo kopalnišče z dragim občinskim denarjem, kar seveda ni nikaka dušna paša davkoplačevalcem. Pa kaj se hoče — iz nič ni nič; g. župan že vé kaj dela.

Od nekod. („Nam se čudno zdi . . .“) Zahteve ogerskih opozicijskih šovinistov pretresajo še vedno temno ozračje kilave avstro-ogerske politike. Listi namigavajo, ugibljejo in sklepajo iz različnih znamenj rešitev nezdravih zadev na Ogorskem. In vendar ti širokoustni in dolgozvezni članki vladnih listov nimajo drugega namena — to se lahko čita med vrstami — kakor ublažiti pereče vprašanje in privaditi sčasoma nezadovoljne avstrijske stranke na konečni — poraz! Najdejo se seveda tudi listi, ki kličejo grom in strel na nestrpne Košutovce. Ali nobeden teh listov se ne spominja, s kako dosledno močjo se je pred par leti odlikovala naša vlada v armadnih zadevah! Nihče noče vedeti, kako moško-odločno je nastopila avstrijska vlada in z njo ves zbor nemških listov in lističev za skupni blaženi nemški jezik v armadi, ko so se predrznili češki rezervisti v svoji brezprimerni opravičenosti naznaniti prisotnost svojih „jaz-ov“ z bogokletnim „zde“. Tačas so mobilizirali vse, kar leze in gre, na uboge rezerviste! Streljali so s kanoni na — vrabiče! Vlada pa je javkala in vpila, da se gre za celo armado, da je avstrijska vojna moč uničena, če se bode oglašil Čeh z „Zde“ in Slovenec s „Tukaj“! Z njo pa so trobentali vsi nemški listi patetične žalostinke, ali pa so grneli svoj smešni „Quos ego“ na nedolžne Čeha in Slovane. To bi bilo treba pibiti — iz tega modusa agendi naj se vzame argument a pari — in se pové fanatičnemu Košutu, kar mu gré. — Ali še pred kratkim tako ponosna in odločna avstrijska vlada danes omahuje, trepeče . . . Kaj?! „Junak, ki groze ne pozna — kaj zdaj kot listje trepetaj“, bi lahko prašali z Gregorčičem. — Hm, pred kratkim se je šlo za Slovane, zdaj se pa gre za — Ogré! To se nam čudno zdi! — Ta dvojna mera v Avstriji, „nam se čudna zdi“! Seveda vlada misli, da smo Slovenci že sami Stojiki z Horacijevom devizo: „Nil admirari“! Ne čudi se nikomur, prenašaj vse, bodi potrpežljiv, plačuj svoje davke, pošiljaj svoje sinove na bojišča v Bosno in — makari še: — v Makedonijo; za plačilo, za narodne koncesije se pa — obriši! To se nam čudno zdi!

Šmihel pri Pliberku. („Gorotanova“ slavnost) dné 30. avgusta obnesla se je vseskozi sijajno. Lepo okrašena dvorana nekdanjega „Gasthausa“ napolnila se je bila do zadnjega kotička, ko so se zaslišali mili glasovi slovenske pesmi in ljubki glasovi tamburic. V proslavo 10letnega jubileja je govoril naš domač, že znan govornik Jožef Krof iz Šmarjete, kateri je v jedrnatih besedah označil delovanje društva v teku desetih let, kako je isto prevotalo — potem zopet spalo, da ga je sedanji pevovodja vzbudil za novo delovanje, kateremu se je pridružil lanskega leta še tamburaški zbor. Koliko lepih pesmij se je razneslo med ljudstvo, katero jih sedaj peva; koliko lepih veselice je priredilo društvo samo — in na mnogih veselicah pripomoglo do sijajnejšega vspeha. H koncu je izrekel željo, da bi društvo, ki zgubi sedaj takorekoč glavne moči — pod novim vodstvom zopet nadaljevalo dosedanjo pot — ter napil s trikratnim „Živio“ vsem „Gorotancem“. Tamburanje, petje, govori so se menjavali, čas pa je hitro potekal, prišla je ura, ko smo se morali ločiti, navdušeni še po gospodu J., kateri nas je tudi kratkočasil, da smo se morali držati za trebuh, ko nam je pravil, kako

se je vozil po „fik-fiku“ dol do Šmihela itd. Vsakemu udeležencu bode ta dan gotovo ostal v lepem spominu. Upamo, da nas novo vodstvo kmalu zopet povabi na tako vesel národnen praznik. Šmihel bodi ponosen na svoje moči.

Šmihel pri Pliberku. Vsem, ki so se udeležili 30. avgusta „Gorotanove“ veselice, posebno še zunanjim, ki so od daleč prišli nas počastiti, ter od nas slovó vzeti, in na ta način pripomogli do sijajnega vspeha veselice, bodi tem potom izrečena najprisrčnejša zahvala; ravnatoako vsem gospodom, ki so darovali za društvo vkup 18 kron 46 vin.

Ignacij Vranšek, Dragotin Gobec,
v imenu društva „Gorotan“.

Bajtišče. (Nesreča.) Dné 26. avgusta ponesrečil se je rudar Šimen Šmigic. Delal je pri peči, kjer se topi železna ruda. Da bi nekaj popravil, zlezal je po lestvi, a pri tem oslabil in padel v peč, kjer so našli mrtvega.

Dholica. (Nesreča.) Florijan Šneider, 21½ leti star sin posestnika Kokela v Teprijah, se je dné 30. avgusta tako nesrečno s črno vročo kavo oblihl, da je dva dni pozneje na tem umrl. Stariši, pazite vendar na otroke!

Dholica. (Tat je vjet.) Orožnikom se je vendar posrečilo tistega predrznega tatú vjeti, kateri je, kakor je „Mir“ poročal, pri Rutarju na Pavoru in pri Kavcu v Varpovčah vlomil. Ko je pri Šornu v Porečah kegljal, so ga popadli. Ta nesrečni človek je Jože Schwarz iz Suhe, občine Landskron. On je menda že večkrat s sodnijo v dotiko prišel. Denarja niso več našli pri njem; je pač mogel razkošno živeti, da je tako hitro vse zapravil. Dobro, da je pod ključem; sodnija ga bo že primerno kaznovala.

Od Zile. (Višarska pot v Ovčjo vas in Zajezero.) V „Mirovi“ številki od 27. avgusta tega leta omenjena sta dva slučaja, iz katerih se lepo razvidi, kako potrebno je, da je pot iz sv. Višarij v Ovčjo vas in Zajezero dobro zaznamovana. Navesti hočem tu še dva druga slučaja. Bilo je l. 1901., ko je umrl ob poletnem času č. g. župnik v Ovčji vasi. K pogrebu se podá tudi eden izmed višarske duhovščine, ki je bil ravno najbolj prost, in ki poprej še nikoli ni šel po tem potu v Ovčjo vas. Ko pride do velike senožeti sredi gozda, ki je od vseh strani s plotom obdana, vidi zraven plotu dva pota, eden je peljal na južno, drugi pa na severno stran. Kakšnega drugega pota ni zapazil. Izprva se podá na južno stran in pride do prepado; potem gre nazaj in se podá na drugo stran in pride do drugega prepada, oziroma do struge gorskega potoka, ki je bila, kakor je ta duhovnik potem dol gredé videl, na več krajih prezidana. Ker ni dobil pravega pota in je vendar hotel priti k pogrebu, lezel je po tej strugi dol in skakal čez omenjene zidove. Prišel je ravno še k pogrebu, ali v kakšnem stanu! In zakaj je zgubil pravi pot? Pri senožeti, kjer stoji zraven plotu mala fača ali kočja, manjkala je takrat ravno tablica s potrebnim napisom; prejšnja je bila že stara in padla je menda na tla, nove pa še niso naredili. Nadalje raste na drugi strani plotu zraven fače na senožeti visoka trava, tako da se ob tistem času onstran plotu romarska steza izmed visoke trave čisto nič ni videla. Par let prej zgrešila je to pot neka družina iz Beljaka; le težko je spravil oče, ki je dober planinec, svojo ženo in svoje otroke čez skale dol v Ovčjo vas. To so bili zadnji vzroki, da se je sklenilo, ta planinski pot boljše zaznamovati. Sicer je pa to stara romarska pot. Po njej pridejo vsako leto obljubljene procesije iz Ovčje vasi, iz Ukev in Naborjeta; po njej hodijo romarji iz zapadne kanalske doline in večinoma vsi čez zilske planine in prehode peš došleci, romarji zgornjekoroški in tirolski. Da bi se ob tem starodavnem romarskem potu, ki je napravljen na posestvu verskega zaklada, tedaj na cerkvenem posestvu, bila odpravila po c. kr. gozdarjih ta tako potrebna markacija, tega pameten človek skoraj ne more verjeti. Cerkevno predstojništvo, kateremu se skoraj vsako leto iz zdravstvenih ozirov dosti sitnostij napravi, bi imelo zavolj javnega varstva tirjati, da tisti to markacijo zopet napravijo, ki so jo odpravili. Kar se tiče drugih višarskih potov proti Zajezeri, lahko še omenim, da je vsaj prejšnja leta pri prvi kapelici nad planino vedno bila tablica, ki je kazala pot v Zajezero, in na kateri je bilo menda v treh jezikih zapisano, kako daleč je do tam. Po zdaj prepovedani stezi na takoimenovani „kozji hrbet“, od koder se pride v Zajezero, k nameravani slovenski planinski koči, smo vedno hodili, in nobeden ni rekel, da je to prepovedan pot. Sicer se pa tukaj ob višarski strani vedno pase živina, na bolj ravnih krajih krave, po bolj strmih pa keze in ovce, ki pa seveda grejo tudi na drugo stran proti Zajezeri. In po tem potu, ki pelje tedaj čez navadno planinsko pašo, pošteni planinci in romarji ne smejo hoditi! Dobro bi bilo izvedeti, koliko ta lov cerkvi, oziroma verskemu zakladu, vsako leto nese!

Novičar.

Po slovenskih deželah.

(Deželna kmetijska živinska razstava), ki je bila slovesno otvorjena dné 6. t. m. zjutraj in se je zaključila dné 8. t. m. zvečer, bila je bogato založena ter mnogobrojno posečena. Reči se sme, da je bila ta razstava za razumno malo koroško deželico nekaj velikega, posebnega. Bila je krasna, kajti postavila se je na ogled v ogromnem številu jako lepo rejena in čila živina raznih pasem. Ob jednem s to obširno razstavo združena je bila tudi razstava kuretine, golobov, psov in raznega kmetijskega orodja. — Dalje smo imeli te dni v Celovcu krasno razstavo cvetlic in sadja, potem bučelarsko razstavo s semnjem za med, razstavo rib, razstavo rogov jelenov in srnjakov ter umetnijsko razstavo. — Ker nam danes nedostaja prostora, bomo osobito o dež. kmetijski živinski razstavi obširneje poročali v prihodnji številki.

V Ljubljani vršil se je pred kratkim sestanek krščansko mislečega učiteljstva in dijaštva. Udeležila sta se ga iz Koroškega g. phil. Grafenauer in gosp. theol. Smoderj. Sestanek pokazal je veliko navdušenje za zmagajoča načela krščanstva in slovenstva. — V Cirknici na Notranjskem umrl je v starosti 40 let g. notar Vehovar.

„Trgovsko bolniško in podporno društvo“ v Ljubljani so si znali Nemci dolga leta držati v svojih rokah; imeli so v zastopstvu večino in odločilen vpliv. Ali konečno je moralo tudi tu počiti ter preiti društvo v slovenske roke. To se je zgodilo v nedeljo pri volitvi. Izvoljeni so v odbor sami Slovenci. Načeloval pa bo društvu veletržec g. Knez. Živijo!

No, pa hajl! Med drugimi izrazi, s katerimi tukaj okrog Slatine priganjajo vole, naj hitreje stopajo, sem pogostokrat slišal tudi zategnjeno besedico: „ajt“! S prva sem jo vedno umeval in slišal kakor naš koroški „hajl“, in nisem se mogel načuditi, odkod tukaj toliko „hajljanja“. Ko sem pa sčasoma besedi prišel na pomen in sem jo primerjal nemčurškemu „hajl“, sem si pa mislil: menda res „štima“. Potemtakem bi pozdrav „hajl“ bil še razšaljiv ali kali?

Važen shod. Dné 25. avgusta so imeli celjski slovenski odvetniki in notarji ter njih uslužbenci posvetovanje, kako skupno in odločno nastopiti proti nemškemu nasilstvu pri sodnih in drugih oblastih, zlasti proti domišljevanju nemških uradnikov, ki so v zadnjem času začeli proglašati, da je izzivanje, ako se jih v uradu slovenski nagovori. Ako bodo sklepi tega važnega shoda določeni tudi za javnost, jih priobčimo.

Vesela vest iz Štajerske, od meje med Nemci in Slovenci. Občina Št. Ilj v Slovenskih Goricah je važna postojanka, za katero se boré Slovenci in Nemci že desetletja. V tej občini so Slovenci zmagali v III. in I. razredu. Slava boriteljem!

Glasovito bojno društvo „Südmark“ bo imelo letos svoje glavno zborovanje na slovenskih tleh, v Slovenjem Gradcu. Umestno bi bilo, ako bi Slovenci istega dné in istotam priredili protesten shod. Če je sovražniku dovoljeno, da udara v naše zemlje in snuje tu načrte v našo pogubo in uničenje, mora biti dovoljeno tudi Slovincu, da se brani — v svoji hiši!

Križem sveta.

Sladkor je cenejši! S 1. septembrom velja kilogram sladkorja v koscih, ki je doslej veljal 88 do 92 vin., le 77 do 81 vin. En kilogram navadnega sladkorja, ki je veljal dosedaj 86 do 88 vin., velja 74 do 76 vin. V drugi polovici meseca oktobra bo sladkor za nadaljnih 9 vinarjev pri kili cenejši.

Silen požar v Budimpešti. V ponedeljek, dné 24. avgusta zvečer je silen požar skoro do cela uničil štiri nadstropja visoko poslopje velike pariške trgovine Goldberg v Budimpešti. Trgovina je bila nameščena v podzemlju, pritličju ter prvem in drugem nadstropju, v ostalih dveh nadstropjih so bila zasebna stanovanja. V trgovini je bila nakupljena velika zaloga pohištva, obleke in raznega lepoticnega blaga. Stopnice so bile v vseh nadstropjih lesene. Ogenj so zapazili ob 7. uri 20 min. Širil se je s toliko naglostjo, da niso mogli rešiti prav ničesar. Osobje v prodajalni, nad 170 po številu, se je moglo rešiti le iz pritličja, ostali uslužbenci so ostali večinoma žrtev plamena. Stanovniki iz dveh najvišjih nadstropij so poskakali na rešilne rjuhe ter se jih je pri tem 17 do smrti ponesrečilo, ker jih je mnogo skočilo mimo rjuh. Devet oseb je ostalo na mestu mrtvih. Grozni so bili prizori, ko so ljudje vili roke, stoječ na oknih tretjega in četrtega nadstropja. Ob 10. uri, ko so menili, da je ogenj že omejen, je nakrat nastal velik vihar in požar se je raztegnil na vso skupino hiš. Sosednje hiše, št. 38, 40 in 42, so popolnoma pogorele. Pri gašenju je v ponedeljek zvečer in terek zjutraj sodelovalo vse gasilstvo in vojaštvo. — Ogenj je

nastal vsled vnetja plina v kleti, ker je cev počila. Uradno poročilo iz Budimpešte javlja, da je bilo pri skoku v rešilne rjuhe 13 oseb ubitih, 17 smrtno ranjenih, zgorelo je pa 40 do 60 oseb. Škodo cenijo na štiri milijone. V torek potem je obiskal cesar, ki se je mudil takrat v Budimpešti, v bolnici ponesrečence ter jih tolažil.

Pravda Humbertova je skončala nedavno v Parizu. Ta sleparska družba si je znala tekom let na razne zvite načine priboriti milijone, ali slednjič jo je zadela roka pravice. Terezija in Fr. Humbert sta obsojena na 5 let ječe, Roman H. in Em. na 3, oziroma 2 leti.

Lord Salisbury. V Londonu je umrl 29. avgusta eden najodličnejših angleških državnikov, lord Salisbury. Rojen je bil leta 1830. Ircem je bil Salisbury neizprosni sovražnik. Leta 1895. je proročeval v parlamentu razpad Turčije.

Bralce opozarjamo, da se pri nakupovanju Tomaževih žlindraste moke na navidezno nizko ceno ne smejo ozirati, ampak da je za vrednost in ceno moke odločilna množina fosforove kisline, katero ima v sebi. Popolno pristno Tomaževih žlindrasto moko „Sternmarke“, katero splošno jemljejo za jesensko gnojilo, more tovarna takoj in v vsaki množini oddati.

Kmetijska šola na Grmu.

Premožni kmetijski gospodarji, dajte svoje gospodarstvu namenjene sinove v kmetijsko šolo na Grmu.

Naš kmetijski stan zamoreta edino le izgoja in pouk rešiti. Enako kakor se dandanes skrbi po mestih za strokovno izobrazbo slednjega rokodelca, tako se še v veliko večji meri mora skrbeti za strokovno izobrazbo kmetovalčev. Tisti rokodelci, obrtniki ali tovarničarji, ki dandanes ne poznajo svojega orodja, svojih strojev, svojih sirovin, ki ne znajo vceniti svojega trgovskega položaja, mora propasti. Zato propada tudi naš kmetovalec, ker ne pozna svoje zemlje, ker ne ve, kaj je rodovitost, ne pozna svojih sirovin, ne pozna življenskih pogojev in notranjega življenja in nima pojma o tržnem položaju kmetijskih pridelkov in izdelkov. Naš kmetovalec vidi, da v kmetovanju delujejo njemu neznan naravne sile, in ker jih ne ume, jih spaja z vražami in udan v svojo usodo, pričakuje vse le od slučajja, to je od dobre letine. Naše ljudske šole so potrebne korenite izpremembe; v njih mora kmetovalčev otrok dobiti podlago za bodoči poklic, in nadaljevalne šole morajo biti ednake obrtnim nadaljevalnim šolam po mestih, t. j. skrbeti morajo za tisto strokovno kmetijsko izobrazbo, ki je vsakemu kmetovalcu potrebna. Vrh splošne vzgoje in izobrazbe s posebnim oziranjem na kmetijstvo, ki bodi v nadaljevalni šoli skoraj že popolnoma strokovna, naj se z vsemi silami skrbi za dobro strokovno izobrazbo s kmetijskimi šolami, ki naj bodo za naše razmere prav in dobro urejene. No, odločno je pa za naše slovenske kmetijske razmere najboljša urejena kranjska kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu na Dolenjskem. — In zato nam je namen, danes naše koroške slovenske premožnejše napredne kmetijske gospodarje, katerim je ležeče na rešitvi našega kmetijskega naroda, osobito na to šolo opozoriti, da svoje gospodarstvu namenjene sinove, v njo pošljejo, da se v nji strokovno izobrazijo.

Šola je popolnoma narodna, vendar se poučuje v nji tudi nemščina kakor predmet v toliki meri, da se je zamore sleherni marljivi učenec za praktično izhajanje dovolj priučiti. Da se bodo naši napredni kmetijski gospodarji prepričali, da je deželna kranjska kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu na Dolenjskem istinito za naše slovenske kmetijske razmere najboljša urejena kmetijska šola, objaviti hočemo njen program. Iz tega programa je razvidno, da se uče učenci kmetijske šole na Grmu vse predmete nižje realke, potem pa še posebno seveda vse predmete kmetijsko-strokovne šole.

Program deželne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

A. Namen zavoda.

Deželna kmetijska šola na Grmu je kranjski deželni zavod in ima namen: a) da mladeniče kmetijskega stanja ali one, kateri se žele pečati s kmetovanjem, po dovršenju osnovni šoli v posameznih strokah kmetovanja, posebno v vinarstvu, sadjarstvu in poljedelstvu, v čebelarstvu in vrtnarstvu itd., strokovno tako izobrazijo, da se usposobijo, vsako kmetijsko posestvo srednje velikosti umno obdelovati, oziroma oskrbovati; b) da ljudskim učiteljem in sploh vsakemu daje priliko, poučevati se v navedenih gospodarskih strokah; c) da po umnem gospodarstvu na veleposestvu Grmskem, na katerem se nahaja šola, ter v vinogradih, sadovnjakih in na njivah, katere spadajo k tej šoli, prebivalstvo vzbuja k dejanjskemu posnemanju, in d) da v deželi razširja dobra sadna in trsna plemena. Vsa uredba zavoda, skupno stanovanje, skupna hrana, razdelitev dela in časa,

načrt pouka, hišni in poslovni red, vse mora navajati na to, da se učencem vcepi ljubezen do kmetijstva, in da se vzgoje za praktično kmetijsko življenje in sistematično delo. V ta namen morajo se učenci v šoli seznaniti z vsemi, umnemu kmetovalcu dandanes potrebnimi vednostmi in znanjem. Vrh tega se morajo pa tudi v šoli privaditi npravnemu in priprostemu življenju, štedljivosti, zmernosti, delavnosti in sploh težavam kmetijskega stanja. — Tudi gledé občevarjanja in vedenja z ljudmi morajo se toliko olikati, kolikor se v tem oziru dandanes od omikanege kmetovalca zahtevati sme in mora.

B. Vodstvo zavoda.

Šola in gospodarstvo nadzoruje deželni odbor, neposredno vodstvo pa ima šolski vodja. C. kr. poljedelskemu ministerstvu pristaja na šolo vpliv, določen v normalnem ukazu dné 24. marca 1877., št. 3150, točka 6/a—d.

C. Šolsko osebje.

a) Redni učitelji. 1. Vodja kot učitelj učinarstvo (t. j. trtarstvo in kletarstvo), sadjarstvo, zelenjadarstvo in čebelarstvo. Vodja je zajedno oskrbnik šolskega gospodarstva v obče in še posebej gledé trtnih kultur (vinograd, trtnice), sadjarskih kultur in zelenjadkega vrta. 2. Pristav kot učitelj uči poljedelstvo, rastlinarstvo, živinarstvo, uredbo kmetijskega gospodarstva, kmetijsko knjigovodstvo, kmetijsko tehnologijo, praktično zemljemerstvo, risanje in kemijo. Pristav oskrbuje po navodilih vodje vse poljedelske kulture (njive, senožeti), živinske hleve in shrambe za vse pridelke, izimši shrambe za vino, sadje in zelenjad. Pristav vodi tudi z vodjo vred gospodarske knjige in z njimi spojene račune. 3. Tretji učitelj uči slovenščino, spise, računstvo, geometrijo in geometrično risanje, zemljepisje in prirodoznanstvo (živalstvo, rastlinstvo in rudoslovje), fiziko s klimatologijo in nemščino. Tretji učitelj nadzoruje neposredne učence in knjižnico. Kadar treba, mora pomagati vodji v pisarni.

b) Pomočni učitelji. 1. Duhovnik, za verouk in za navod učencev k izpolnjevanju krščansko-katoliških verskih dolžnosti. 2. Učitelj živinozdravilstva. 3. Učitelj gozdarstva. 4. Učitelj petja.

c) Navodniki ali preddelavci pri praktičnih delih učencev. 1. Gospodarski opravnik, za navod pri delih na polju, v hlevih, žitnicah, v mlečni kleti in sirnici. 2. Vrtnar, za navod pri delih v zelenjadnem in cvetličnem vrtu. 3. Vincar, za navod pri delih v vinogradih. 4. Sadjar, za navod pri delih sadni sejalnici, drevesnici, v sadovnjakih, v trtnici, ter kipelni in vinski kleti.

D. Učenci.

Učenci so ali notranji, kateri v šoli dobivajo hrano in stanovanje (študenti so vsi notranji, učenci), ali vnanji, kateri v okolici stanujejo ter se sami hranijo. Vsak notranji učenec plača za hrano, stanovanje in pouk v šolsko blagajnico 100 gld. na leto v mesečnih predplačnih zneskih po 9 gld. Ustanove se študentom ne izplačujejo na roko, ampak v šolsko blagajnico. Neštudenti, naj bodo notranji ali vnanji učenci, plačujejo po 20 oziroma 40 gld. šolnine na leto v polletnih predplačnih zneskih po 10 oziroma 20 gld. — Pravico oproščati od šolnine ima deželni odbor. Vsak notranji učenec mora pri vstopu v šolo seboj prinesiti določeno potrebno obleko in perilo. Razven tega si mora vsak učenec, bodi si notranji ali vnanji, v mesecu po vstopu v šolo predpisano šolsko obleko omisliti ob svojem. Za snaženje životnega perila mora vsak učenec sam skrbeti.

E. Sprejem učencev.

Da se učenec sprejme v šolo, mora dokazati: 1. da pritrdi vstopu v šolo stariši ali varuh; 2. da je prosilec dovršil 16. leto; le če je kdo telesno posebno krepak, sprejme se tudi po dovršenem 15. letu; kdor je že dovršil 24. leto, ne sprejme se več v šolo; 3. da je prosilec z dobrim uspehom dovršil osnovno šolo, ali 4. da je obiskoval kako meščansko ali srednjo šolo, kar mora dokazati s spričalom poslednjega tečaja; 5. da je telesno sposoben izvrševati navadna kmetijska dela brez posebne težave, osobito da ni telesno pohabljen; 6. da je dovolj izobražen, kar je dokazati z dobrim uspehom dovršenim sprejemnim izpitom.

Prošnje za sprejem je izročati vodstvu, katero jih predlaga deželnemu odboru. Prošnji mora priložiti vsak prosilec: Krstni in domovinski list, spričevalo o telesnem zdravju in o cepljenih osepnicah, spričevalo lepega vedenja, šolsko spričevalo, plačujoči pa še tudi svojo osebno podpisano izjavo starišev ali varuha zastran plačilnih pogojev.

V šolo sprejeti notranji učenec mora s seboj prinesiti: 1. vsaj tri spodnje hlače ali gate; 2. vsaj štiri srajce; 3. dve ovratni ruti; 4. četvere nogovice ali vnuče; 5. šest žepnih robcev; 6. dve obrisalki; 7. dvoje močnih čevljev za delavnike, ene finejše pa za nedelje in praznike; 8. vsaj eno zimsko in eno poletno vsakdanjo obleko; 9. dva glavnik, krtačico za zobe, krtače za obutev in obleko; 10.

eden nož, ene vilice, eno žlico in eno čašo. Razven tega si mora vsak učenec, bodisi notranji ali vnanji, v prvem mesecu po vstopu v šolo ob svojem omisliti uniformo iz a) sivo-suknatih, zeleno-paspulovanih hlač; b) sivo-šuknate bluže s šolskim znamenjem na vratniku; c) močne lodnaste površne zimske suknje; d) sivi klobuk s peresom. Vso uniformo preskrbuje vodstvo. Plača se lahko tudi v obrokih. Vse perilo učencev biti mora različno zaznamovano s pričetnimi črkami imena dotičnega učenca. Pravico do deželnih ustanov, katere razpisuje deželni odbor, imajo le rojeni Kranjci, in sicer praviloma le sinovi na Kranjskem kmetujočih starišev.

F. Pouk.

Pouk se začne vsako leto 3. novembra in se končuje z zadnjim oktobrom prihodnjega leta. O božiču imajo učenci 6 dni, o veliki noči pa 12 dni počitnic; v poletnem času pa eden mesec, od 1. do zadnjega dné avgusta, v katerem času se na šoli vrši učiteljski kurz. Poučni jezik je slovenski. Pouk je razdeljen na dve leti in v teh na štiri tečaje, dva zimska in dva poletna. Zimski tečaj traja od 3. novembra do konca aprila prihodnjega leta, poletni od 1. maja do 31. oktobra, toda z enomesečnimi počitnicami meseca avgusta. Pouk je teoretičen in praktičen. Teoretičnemu pouku je namen, dopolnjevati in razširjevati pouk osnovne šole, osobito pa učence izuriti v vseh pomočnih in strokovnih vednostih, katere so dandanes neobhodno potrebne za umno kmetovanje. Vse, česar se učenci v šoli strokovnega teoretično uče, izvršujejo praktično pod navodom učiteljev in preddelavcev v šolskem gospodarstvu, to je v vinogradih, v kletih, v drevesnici, v sadnem in zelenjadnem vrtu, na njivah in senožetih, v hlevih in v delavnicah. Po tem načinu imajo priliko, priučiti si popolnoma in spretno vsakega praktičnega dela. Teoretični pouk vrši se posebno obsežno v zimskih tečajih, praktični pa v poletnih. Izimši nedelje in praznike je v zimskih tečajih vsak dan po 4 do 5 ur teoretičnega pouka, v poletnih pa 3 do 4 ure. Ob nedeljah in praznikih, in kadar ni praktičnega dela tudi pred in po teoretičnem pouku, so učenci prosti, da izdelujejo svoje naloge, da rišejo in se odpočijejo. V zimskem času je teoretični pouk zgodaj zjutraj in zvečer, v poletnem času pa okolo poludne.

Loterijske številke od 5. septembra 1903.

Linc	61	34	32	13	29
Trst	70	78	5	7	62

NAZNANILA.

Nizke cene. — Točna postrežba.

Ako si hočete po ceni in dobro

pravo švicarsko uro

kupiti, obrnite se zanesljivo do

H. Suttner-ja, urarja v Kranju,

ker te ure so po celem svetu znane kot najboljše. Zahtevajte najnovejši veliki cenik, ki ima blizo 600 podob, katerega vam pošlje za-
stoj in poštine prosto

Izborna zaloga zlatnine in srebrnine.

Istrska klet v Beljaku.

„Istrska vinarska zadruga v Pulju“ je v Beljaku, **Freihausgasse 3**, otvorila za Koroško svojo **podružnico**, katera razprodaja zadruga vina na debelo in drobno, ter udano vabi prijatelje dobre kapljice na obisk.

Cene na debelo:

Teran II.		K 34—
„ najfinejši		„ 40—
belo vino		„ 36—
muškatelec		„ 56—

Cene na drobno z zapečatenosteklenico:

Teran II. vel. stekl. okrog 1 liter vsebine	K —70
„ mala „ „ 1/2 litra „ „	—32
„ najfinejši velika „ „ 1 liter „ „	—78
„ mala „ „ 1/2 litra „ „	—36
belo vino velika „ „ 1 liter „ „	—74
„ mala „ „ 1/2 litra „ „	—34
muškatelec vel. „ „ 1 liter „ „	—94
„ mala „ „ 1/2 litra „ „	—44

Steklenice se vzamejo za lastno ceno nazaj, in sicer velika za 21, mala za 7 vinarjev.

Vina v steklenicah:

Muškat bell, najfinejši, steklenica z 7/10 litra	K 1:40
„ rdeči (vin di rose) steklenica	„ 1:40
Refoško steklenica z 8/10 litra	„ 2—

Opomba. Naša zadruga edina pošilja istrska vina za dunajsko meščansko klet. — Za pristnost vina jamči zadruga.

Dr. Janko Brejc

naznanja, da ima svojo
odvetniško pisarno v Celovcu na
benediktinskem trgu št. 4. (stara
Mohorjeva hiša).

Uradne ure: od 9. do 12. dopoldne
in 3. do 6. popoldne. Ob nedeljah in
praznikih je pisarna zaprta.

Cena vžigalic:

1 orig. zabož s 500 zavitki (normal) K. 48—
franko Ljubljana, 2% popusta.

Iv. Perdan, Ljubljana.

Iv. Perdan, Ljubljana.

1 orig. zabož s 500 zav. (Flaming) K. 52—
franko Ljubljana, 2% popusta.

Sadjarsko in vinarsko društvo za Brda v Gorici

prodaja naravne in pristne briske pri-
delke po zmernih cenah.

Zaloga pristnih vin:

burgundeca, rizlinga, modre
frankinje in drugih.

Desertna vina.

Sedež društva je:

Gorica, ulica Barzellini št. 20.

Znamka z zvezdo.

Znamka z zvezdo.

Za

jesensko gnojenje!

Tomaževe žindre moka, „Znamka z zvezdo“,
je najboljša in najcenejša fosforato-kisel-
kasto gnojilo za žita in detelje in trave,
travnike in pašnike, za vrtove za sočivje,
sadje, hmelj in vinograde.

Tomaževe žindre moka, „Znamka z zvezdo“,
ima isti učinek kakor dvojni fosfat, ga celo
nadkriljuje zaradi obilnega apna in ma-
gnezije.

Tomaževe žindre moka, „Znamka z zvezdo“,
prodajamo z garancijo, da ima v sebi fos-
forovo kislino, ločljivo citronovo kislino in
jo oddajamo razprodajalcem k originalnim
cenam.

Tomaževe žindre moka, „Znamka z zvezdo“,
je vedno v vreče nabasana z napovedano
težo, plombo, in zgoraj vtisnjeno varstveno
znamko.

Tovarna za Tomaževo žindro

(Thomasphosphatfabriken),
društva z omejenim jamstvom,
Berlin W.

Opozarjamo, da vsako naročilo mo-
remo takoj izvršiti!

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se uljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pis-
menih zavitek itd. po najnižjih cenah.

Podpisani uljudno naznanjam, da sem otvoril svojo trgovino z usnjem

v Celovcu, na Novem trgu št. 4, poleg gostilne
„zum Kleeblatt“ (poprej Petschounig)

in se vsakemu nudi prilika, pri meni sedaj blago
dobro in ceno kupovati.

Prosim torej, da vsakdo svojo potrebsčino na
usnji pri meni oskrbeti blagovoli, ter sme biti za-
gotovljen najcenejše postrežbe.

Z vsem spoštovanjem

A. Meehur,

trgovec z usnjem v Celovcu.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v „Národní šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda
v Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim starišem.

V hiši je štirirazredna ljudska šola;
poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih
ročnih delih.

Šolsko leto se začne dné 15. oktobra t. l.

Plačila 16 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč.
šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

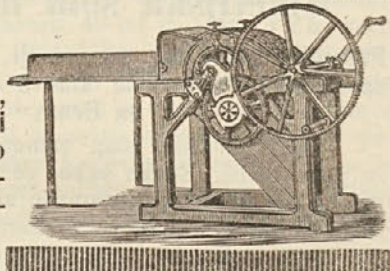
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse št. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejša mlatilnice, slamoreznice,
gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji
ter tudi taki **vodovodi**, ki sami vodo
gonijo iz globoko ležečih studencev na zem-
ljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej po-
doba na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri
okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«,
ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo
in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

